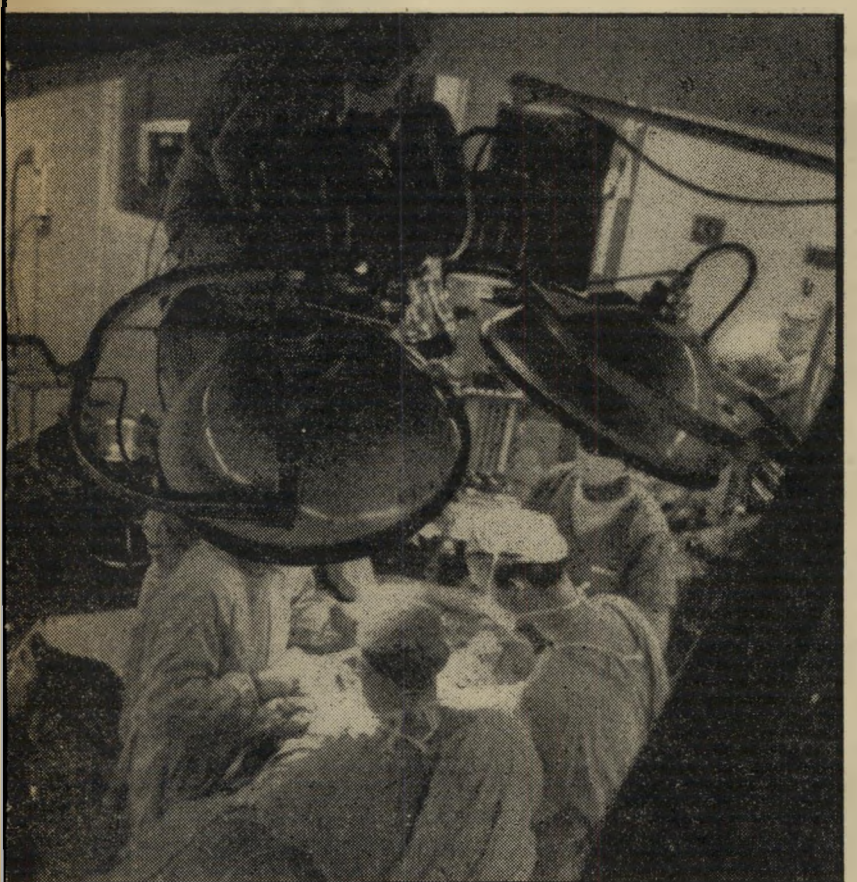

הוא רצה למו אהבתה החזיר אותו לחיים

את גופי לא חשתי, היה חלול. במקום שהייתה בסך נוצר שקע; במקום עיניים — חורים. איני יודע כמה זמן ישבתי כך. נקי שה רפה ברלע הקפיצה אותי ממקומי. איריס דין עמדה בפתח, שופה וזוהרת. "אפשר להיכנס?" יוחר מדי השתהיתי ליד הדלת, נועץ בה עיני ככסיל. היא התנועעה בחוסר-ביטחון. איריס היתה בת-בית אצלנו. נישאה בגיל 17, "תמימה אך סקרנית" כפי שנהגה לומר. שנים רבות סבלה מרגשי נחיתות מחמת קומתה הגבוהה. היתה מהלכת כפופה ומכור נסת, מתאמצת להיראות קטנה. כאמצע שנות

היורה קסטן כפה על עצמו גילוי לב נדיר, העושה את סיפורו למיסתן אנושי מרתק, הנקרא בנשימה עצורה. כך כתוב על עטיפת הספר בלב פתוח — וזה נכון. כבר בפתיחת הספר נעצרת נשימת הקורא על-ידי תיאור ההתקפה הראשונה: וחלתי לעבר השולחן, אחותי בקצהו רי משכתי עצמי כלפי מעלה. עתה נעשו הי כאבים עזים כל כך, עד שכמעט לא ניתן עוד לשאתם. ניסיתי לשבת, לשכב, וככל שביקשתי למצוא תנוחה שתקל על הכאבים, כן גברו. ניסיתי לצעוד ואכן הוקל לי בי מיקצת. פסעתי מחדר לחדר, משם למטבח וחזרתי חלילה, עד רדת הלילה. קרוב לחצות החלטתי להתקין עצמי לשינה, אך השכיבה הסבה לי כאבים חדים. המשכתי לצעוד, עד שהאיר השחר. עיני נעצמו מעייפות. אך המשכתי לצעוד. נמנמתי תוך הליכה, וריענתי תי עצמי מדי פעם בסבילת ראשי מתחת לברז המים הקרים. הזנתי עצמי בחלב וב-בננות. כאשר סרבו רגלי לשאתני, מצאתי תנוחת ישיבה בכורסה, אך כל תזווה קלה הכאיבה. נרדמתי כהלום רעם וראיתי כי סיוטי מעגלים הקרבים אלי ממרחקים במהי רות מסחררת, גדלים והולכים וסוגרים עלי לבלעני. הקיצותי כואב וסחוט. הבטתי כי שעוני. עשירים דקות עברו עלי בשינה טרופה.

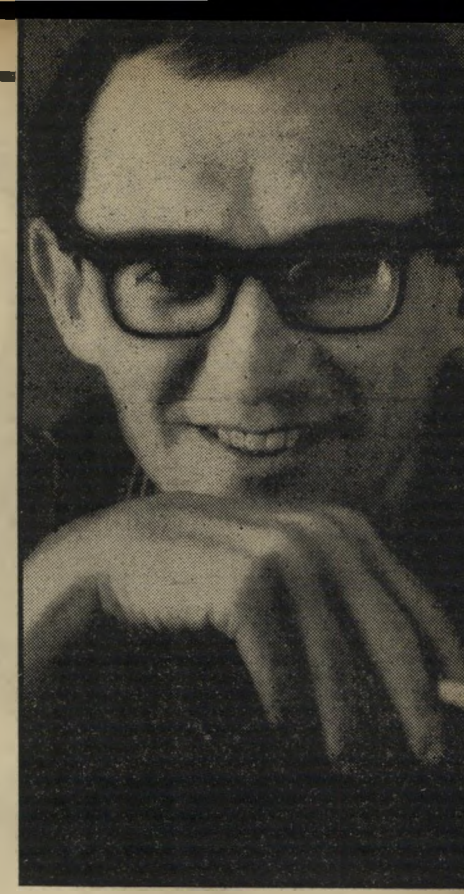
מי היא "אי"

חמישה ימים וארבעה לילות כך צעדתי בדירתי. הכאבים לא הירפו ממני. בבוקר היום החמישי חלפו כלל היו. הצעתי את המיטה, ניתקתי את הטלפון ואת פעמון הדלת ונרדמתי. בערב התגלחתי והתרחצתי, וירדתי אל שכני, דיר אליהו רבינוביץ.

הוא הצמיד את הסטטוסקופ אל חווי, ול-אחר זמן, אמר: "אני שומע איחשה בבית החזה, שאינה מוצאת חן בעיני. לך לבית החולים", אמר.

היורה קסטן, 41, חושף את ליבו לא רק לסכי המנתח האמריקאי המהולל ד"ר מייקל דבייקי. הוא פותח את צפונותיו גם בפני הקורא. בלב פתוח, שיש לו כל מה שדרוש כדי להפכו לרבי-מכר, אינו דו"ח פאסתי על ניתוח מטובן ומסוכן. הוא מתאר אמנם את נתיבי-הייסורים שהוביל את כתב הארץ ה-נימרוץ מבילינגסון ועד לבית-החולים ביוס-טון, סקסאס. אבל בראש וראשונה, זהו רר מאן חייו — על אהבותיו, על כישלונותיו ועל ייסורי גופו ונשמתו.

הגיבור יהודה קסטן (41) עלה מ-גרמניה ב-1933, בהיותו בן שש. למד משפט וכלכלה באוניברסיטה ה-עברית, והוא כיום חבר מערכת 'יומן הארץ'.

תמונה זו צולמה בעת ניתוח הלב הפתוח

עדיין כמה חמורה מחלתו ומה היא צופנת לעתיד תורת "איריס" במהלך הסיפור: היחסים בינינו כבר נמשכו מזה שלוש שנים. מפתח לדירתי. נוהגת היתה לבוא אלי לארוחת הג קרובות מצאתיה בבית בשווי המעבודה. גם גרושתי באה בכל יום לבקרני. דביקותה היתה קרה והשתיים נפגשו ליד מיטתי ואם כי כולנו הש חביבים, קשה היה שלא לחוש במתח. אכן, הי מוורה.

העשרים שלה והיא כבר אם לילדה בבית ספר, נתקבלה לעבודה מישרדות בבית-חרור שת למעילים. כאשר הרחה דוגמנית-הבית הראשית ופרשה ממישרתה. נתן המנהל עינו בנתונים הטיבעיים של הפקידה החדשה. לא יצא זמן רב ואיריס דין, הפקידות הגסחת, היתה דוגמנית מבוקשת. זקפה קומתה וסיגלה לעצמה יציבות. קחי דמותה המוצנעת נחשפו והעניקו לה יופי נדיר. לגיורתה נוסף מימד של גמישות. היא לא איבדה כלום מחביבותה ואף נשים הביטו בה בהנאה, להוציא את חולות הקנאה שאין להן תקנה.

באותם ימים חזרה מטיוול באירופה. קלטה שמועות אצל מכרים ובחנות המכולת. איני יודע אם באה לאזן את סיפור המעשה על-פי גירסתי שלי, או שביקשה — כפי ש-אמרה — לדרוש בשלומי. אדע אך זאת: היא הופיעה ברנע הנכון וקרעה פתח בחור מת הקדרות שסגרה עלי.

איריס ישבה ממולי שעה ארוכה והאזינה. דיברתי בשטף, חושש שמא תקום ותסי תלק מבלי לשמוע הכל. דיברתי על נישור אין שניכשלו, על לידה שתצטרך לשלם את מחיר השגיאות של הוריה. עיניה התכולות בחנו אותי ברוך. כזאת השתוקקתי אליה — נאלמת וקשובה. נרדמתי בעודה סמוכה וחמימה בבוקר מצאתי עצמי לבוש פיזיאמה ונעלי הבית — לרגלי מיטתי. כבשתי ראשי בכר ושאתי מלוא ריאותי מניחות בשורה. איריס הקלה עלי לחתום פרק מעבריי, לא ידעתי כי היא עתידה להשתלב כה עמוק בפרק החדש שנה עתה נסתח. קסטן חונס לביילינסון, לשורה של בדיקות רפואיות אינסופיות. איש לא ידע

רק עוד אחד לא גילה קסטן בסיפור: מי היא באמת אותה גיבורה מרכזית שהוא מכנה בשם "איריס דין". את כל יתר הדמויות הוא מזהה בשמותיהן המלאים: רופאים ידועים בארץ ובחז"ל, אשתו, ידידיו. אבל את הדמות המרכזית בחייו, באותו פרק זמן, הוא מסתיר תחת שם בדוי. וכך היא מופיעה לראשונה בסיפור, אחי רי שהוא מתאר את המועקה שהשתלטה עליו, בעיקבות גירושיו. ידיו, דוד, בא לביקורתפת בידותו, שמע על גירושיו, ועץ לו: "שמע. יש לי חתיכה מצוינת. מדי שבוע עיים אני בא אצלה להתפרק. היא תשכיח ממך את כל הבעיות". השאיר מספר טלפון והסתלק.

היא היתה כבת עשירים-ושלוש. לא רזה ולא שמנה. נשארתי צונן לידה, אף שהפ-עילה התכולות מיקצועיות; ואולי סלודתי ממנה בשל ריח העובש שנדף משערה. "עייף. פעם אחרת", מילמלתי. ביקשתי לשלם לה, אך היא אמרה כי חב-רי דאג לכל. נחפזתי לצאת. היא נשארה שוכבת במיטתה, סוקרת אותי בדומיה. ברי חוב, צועד בחיפזון, חשתי עצמי מוכה כפי שלא טיב מעודי.

כמה יום שיש לי סינה משלי, כורסא מתנדנדת וגוללות-ארבעה לרוב. בלעתי שתיים מהן וגלשתי לעולם של הזיות.

★★★
האשר
באחד הימים נכנסו השתיים אלי בהפרש של חלפו כבר כשלושה שבועות מאז התקבלתי הצטייה לשיחת-סיכום עם רופאים מרשה את צ הארגעה היקו מעט את רגישותי ואף-על-פי-כן במצב של כוננות. שתי אחיות באו להציע את המיטה; יצאנו לה הסמוך. "למה את באה לכאן כל יום?" איריס השליחה במפתיע. טובה הזדקפה. קל היה להציתה. לא היה לי כל עמדה; חשתי עצמי כמשקיף מן הצד. כל מה ש אותה שעה היה. שלמעשה השיער הבלונדי של להן מטבע ברייתן. "איני צריכה את רשותך". "האינך מרגישה שאת מפריעה?" "מפריעה? למי? לך?" טובה ישבה על ספסל מול, על כיסא. שולחן ארוך. "חידלו, בבקשה", אמרתי. בפתח הופיע פרופסור דה-פרינו. לבש חלוק לבן כתמיד. בידך את שתי הנשים בניד ראש וביקשני מיד הוסח דעתי מן הנשים. הלכתי בעקבותיו. דלת נועל במפתח.